

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: Kultura języka	Cykl kształcenia: 2021/2022- 2025/2026	Data aktualizacji sylabusu: 22.02.2023.
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA – jednolite magisterskie, profil praktyczny		
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: wykład + ćwiczenia	
Rok studiów: II, III	Semestr: 4, 5, 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3+2+2	Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: Iwona Dudzik, dr n. hum. iwona.dudzik@pwste.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Instytut Humanistyczny	Prowadzący zajęcia Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: Iwona Dudzik, dr n. hum. iwona.dudzik@pwste.edu.pl	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:		Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe: brak

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

1. Zdobyć przez studenta podstawowej wiedzy na temat podstaw teoretycznych językoznawstwa normatywnego.
2. Zdobyć przez studenta umiejętności właściwego (tj. poprawnego oraz zgodnego z zasadami etyki i etykiety językowej) posługiwania się językiem.
3. Zapoznanie studenta z najważniejszymi tendencjami współczesnej polszczyzny.
4. Wyposażenie studenta w narzędzia, które pozwolą mu zauważyć zmiany w języku oraz samodzielnie dokonywać ich ocen, dostrzegać związku języka z kulturą.

Efekty uczenia się określone dla zajęć				
<p>Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się</p> <p>UWAGA: Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.</p>				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*		Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		
Wiedzy - zna i rozumie				
M_01	pojęcie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej;			
M_02	zagadnienia praktyki wystąpień publicznych;			
M_03	zasady etyki słowa i etykiety korespondencji tradycyjnej i elektronicznej;			
M_04	poprawność i sprawność językową.			
Umiejętności - potrafi				
M_05	sprawnie komunikować się;			
M_06	poprawnie używać języka polskiego;			
M_07	skutecznie stosować zasady emisji głosu.			
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
M_08	dbałości o kulturę języka.			
<p>UWAGA! Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.</p>				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA ZAJĘĆ				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla zajęć (symbol efektów uczenia się)
		wykład		
TP-01	Teoretyczne zagadnienia kultury języka polskiego. Podstawowe pojęcia: kultura, kultura języka, uzus językowy, norma językowa i jej kodyfikacja, poprawność w obrębie wszystkich poziomów języka i sprawność językowa, kryteria poprawności językowej. Pojęcie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej.	wykład	8	M_01, M_02, M_03, M_04,

TP-02	Sztuka wystąpień publicznych. Techniki erystyczne w publicznych sporach. Zasady dobrego stylu; zróżnicowanie stylistyczne polszczyzny: charakterystyka najważniejszych stylów funkcjonalnych języka polskiego (styl urzędowy, naukowy, publicystyczny, religijny, potoczny, retoryczny itp.).	wykład	8	M_01, M_02, M_03, M_04,
TP-03	Zasady etyki słowa i etykieta korespondencji tradycyjnej i elektronicznej. Polszczyzna XXI wieku: procesy globalizacyjne widoczne w języku, nowa jakość języka w Internecie i innych środkach masowego przekazu i ich wpływ na zachowania komunikacyjne współczesnych Polaków. Etykieta językowa: przeobrażenia współczesnej grzeczności i ich przyczyny; zasady użycia form grzecznościowych w zależności od sytuacji, zasady poprawnego przedstawiania się oraz zwracania się do innych w sytuacji oficjalnej, grzeczność w liście tradycyjnym i elektronicznym.	wykład	8	M_01, M_02, M_03, M_04,
TP-04	Poprawność i sprawność językowa. Typy błędów językowych: przyczyny i mechanizmy ich popełniania; błędy językowe wiecznie żywe, czyli np. najczęstsze potknięcia związane z podawaniem daty, zapisem liczebników porządkowych itp.; zmienność normy – od błędu do aprobowanej innowacji. Norma stylistyczna, fleksyjna, leksykalno—frazologiczna, ortograficzna i składniowa.	wykład	6	M_01, M_02, M_03, M_04,
		ćwiczenia		
TP-05	Techniki emisji głosu. Postawy wobec języka: jakim językiem należy posługiwać na ćwiczeniach, podczas lekcji w szkole, rozmowy w sytuacji oficjalnej. Dopasowanie stylu wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej w kontekście rozróżnienia na język mówiony, pisany, styl oficjalny i nieoficjalny.	ćwiczenia	10	M_05, M_06, M_07, M_08,

TP-06	Rodzaje komunikatów. Estetyka słowa. Poprawna odmiana wyrazów: o wzbudzających wątpliwości normatywne przypadkach gramatycznych w odmianie rzeczownika w kontekście przeobrażeń współczesnej polszczyzny, trudne formy odmiany czasownika, zaimka, liczebnika, przymiotnika (stopniowanie regularne, nieregularne, analityczne); odmiana skrótowców, wyrównania analogiczne w zakresie fleksji, regionalizmy fleksyjne.	ćwiczenia	10	M_05, M_06, M_07, M_08,
TP-07	Wewnętrzne zróżnicowanie współczesnej normy językowej. Interpunkcja: przecinek jako sygnał podziału zdania złożonego, wydzielenie wtrąceń i imiesłowowych równoważników zdania, o nowych błędnych tendencjach interpunkcyjnych w polszczyźnie oficjalnej i stylu naukowym.	ćwiczenia	10	M_05, M_06, M_07, M_08,
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
<p>Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Markowski A., <i>Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne</i>, Warszawa 2005. 2. Jadacka H., <i>Kultura języka polskiego. Fleksja. Słowotwórstwo. Składnia</i>, Warszawa 2007. 3. <i>Wokół języka i kultury; studia interdyscyplinarne</i>, Lankiewicz H. A. (red.), Piła 2009. 4. <i>Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce</i>, red. K. Mosiołek-Kłosińska, Warszawa 2015. 5. Bralczyk J., <i>Język na sprzedaż</i>, Gdańsk 2004. 				
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Przeobrażenia w języku i komunikacji medialnej na przełomie XX i XXI wieku</i>, Karwatowska M., Siwiec A., (red.), Lublin 2010. 2. Jędrzejko M., <i>Koty, wicki i rezerwa: zwyczaje, obrzędy i język „fali”</i>, Warszawa 2002. 3. <i>Kultura, literatura i sztuka w edukacji językowej w świetle badań empirycznych</i>, Kida J., (red.), Rzeszów 2007. 4. Kopaliński W., <i>Od słowa do słowa</i>, Warszawa 2007. 5. Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H., <i>Kultura języka polskiego. Zagadnienia poprawności leksykalnej</i>, Warszawa 1982. 4. Raczek S., <i>Słowo się rzekło czyli monolog o kulturze języka</i>, Rzeszów 1988. 5. <i>Język zwierciadłem kultury czyli nasza codzienna polszczyzna</i>, Zgółko H., (red.), Poznań 1988. 6. Puzynina J., <i>Słowo – wartość – kultura</i>, Lublin 1997. 7. Karpowicz T., <i>Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja</i>, Warszawa 2009. (wypożyczalnie międzybiblioteczna). 				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
Odniesienie efektów uczenia się określonych dla zajęć i treści programowych do form zajęć i metod oceniania				

Symbol efektu uczenia się określonego dla zajęć	Symbol treści programowych realizowanych w trakcie zajęć	Formy zajęć i metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
	Wiedza	wykład	
M_01	TP-01, TP-02, TP-03, TP-04,	prezentacja, wykład podający, wykład problemowy, wykład informacyjny,	egzamin pisemny
M_02	TP-01, TP-02, TP-03, TP-04,	prezentacja, wykład podający, wykład problemowy, wykład informacyjny,	egzamin pisemny
M_03	TP-01, TP-02, TP-03, TP-04,	prezentacja, wykład podający, wykład problemowy, wykład informacyjny,	egzamin pisemny
M_04	TP-01, TP-02, TP-03, TP-04,	prezentacja, wykład podający, wykład problemowy, wykład informacyjny,	egzamin pisemny
	Umiejętności	ćwiczenia	
M_05	TP-05, TP-06, TP-07,	gry edukacyjne kształtujące umiejętność posługiwania się poprawną polszczyzną, praca w grupach, wystąpienie, dyskusja,	zaliczenie pisemne
M_06	TP-05, TP-06, TP-07,	gry edukacyjne kształtujące umiejętność posługiwania się poprawną polszczyzną, praca w grupach, wystąpienie, dyskusja,	zaliczenie pisemne
M_07	TP-05, TP-06, TP-07,	gry edukacyjne kształtujące umiejętność posługiwania się poprawną polszczyzną, praca w grupach, wystąpienie, dyskusja,	zaliczenie pisemne
	Kompetencje społeczne	ćwiczenia	
M_08	TP-05, TP-06, TP-07,	analiza wybranych tekstów, dyskusja, samodzielne wypowiedzi,	zaliczenie pisemne

<p>Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.</p> <p>Dla wykładu:</p> <p>* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p># np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt</p> <p>Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proszę opisać typy norm językowych. 2. Proszę opisać na czym polega wewnętrzne zróżnicowanie współczesnej normy językowej. 3. Proszę opisać funkcje tekstów językowych. 			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		60	
Praca własna studenta		150	
SUMA GODZIN:		210	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem:	2
	Praca własna studenta		5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
<p>Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.</p> <p>Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.</p>			
Forma zajęć	F aktywności studenta	Symbol efektu uczenia się	Liczba godzin
Wykład	Czytanie wskazanej literatury (dotyczącej głównych zagadnień, związanych z kulturą języka) do elementów dyskusji podczas zajęć. Przygotowanie do egzaminu pisemnego.	TP-01, TP-02, TP-03, TP-04,	30
Forma zajęć	F aktywności studenta	Symbol efektu uczenia się	Liczba godzin
Ćwiczenia	Czytanie wskazanej literatury (dotyczącej głównych zagadnień, związanych z kulturą języka) do elementów dyskusji i ćwiczeń podczas zajęć. Przygotowanie prezentacji i wystąpienia podczas ćwiczeń. Przygotowanie do zaliczenia pisemnego.	TP-05, TP-06, TP-07	120
KRYTERIA OCENIANIA			

Ocena kształtująca:

wykład:

- aktywność i kreatywność Studenta podczas realizacji cząstkowych prac w czasie trwania zajęć (docenienie zaangażowania w wykonywanie bieżących poleceń, zadań, docenienie wysiłku na forum grupy, odznaczenie aktywności plusem; rozbudzenie zainteresowania prezentowaną problematyką do tego stopnia, że uczestnik zaczyna zadawać pytania, dyskutuje, zgłasza własne oryginalne pomysły, dzieli się refleksjami);
- dążenie, by w czasie zajęć postępowanie studenta regulowane było przez system wartości etyczno-moralnych.

ćwiczenia:

- aktywność i kreatywność Studenta podczas realizacji cząstkowych prac w czasie trwania zajęć (docenienie zaangażowania w wykonywanie bieżących poleceń, zadań, scenariuszy, docenienie wysiłku na forum grupy, odznaczenie aktywności plusem; rozbudzenie zainteresowania prezentowaną problematyką do tego stopnia, że uczestnik zaczyna zadawać pytania, dyskutuje, zgłasza własne oryginalne pomysły, dzieli się refleksjami);
- dążenie, by w czasie zajęć postępowanie studenta regulowane było przez system wartości etyczno-moralnych.

Na ocenę **dostateczną** student prezentuje wskazane przez nauczyciela, kluczowe dla przedmiotu wiadomości i umiejętności ze znaczną pomocą wykładowcy.

Na ocenę **dobrą** student potrafi samodzielnie zaprezentować wszystkie wskazane w sylabusie wiadomości i umiejętności (efekty uczenia się), korzystając sporadycznie ze wskazówek nauczyciela (jego uzupełnień, uściśleń).

Na ocenę **bardzo dobrą** student płynnie, poprawnie, w sposób kompletny, niewymagający uzupełnień, poprawek, uściśleń, zadawania dodatkowych pytań i w pełni samodzielnie prezentuje wszystkie wskazane w sylabusie efekty uczenia się. Wykazuje się biegłością, operatywnością wiedzy, refleksyjnością i samodzielnością logicznego myślenia, a także przejawia świadomość dążeniem do samorozwoju.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA B-LEARNINGU

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA E-LEARNINGU

.....
(data, podpis Koordynatora
odpowiedzialnego za zajęcia)

.....
(data, podpis Dyrektora Instytutu/
Kierownika Jednostki Międzyinstytutowej)

.....
(data, podpis Kierownika Zakładu)

Uwaga:
Karta opisu zajęć (sylabus) musi być dostępna dla studenta.